

ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ ਜੇ.

ਟੇਕ ਚੰਦ ਭੱਲਾ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2021 ਦਾ CRM-M ਨੰਬਰ 50976

18 ਮਈ, 2022

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973, ਐਸ. 482— ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1860, ਐਸ. 406, 465, 467, 468, 471 ਅਤੇ 120 ਬੀ — ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ—ਸਮਝੌਤਾ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪਾਰਟਨਰ ਹਨ, ਜੀਐਸਟੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ—GST ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਫਰਮ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ - ਫੜੇ ਗਏ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਇਸਲਈ, ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਗੜਾ ਹੈ ਪਰ ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਤ ਚੋਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਹੈ। 'ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ)' ਅਤੇ 'ਪਰਬਤਭਾਈ ਆਹੀਰ @ ਪਰਬਤਭਾਈ ਭੀਮਸਿੰਘਭਾਈ ਕਰਮੂਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.' ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ। (supra)', ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ

(ਪੈਰਾ ੭)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਭ੍ਰਿਗੂ ਦੱਤ ਸ਼ਰਮਾ।

ਸਿਦਕਮੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ, ਏ.ਏ.ਜੀ., ਪੰਜਾਬ।

ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਜੇ. (ਓਰਲ)

(1) ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 406, 465, 467, 468, ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰ. 8, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰ.218 ਮਿਤੀ 23.09.2021 (ਅਨੇਕਚਰ ਪੀ-1) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। 471 ਅਤੇ 120-ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਮਿਤੀ 22.11.2021 ਦੇ

ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ (ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਾ ਪੀ-2.

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਮਿਤੀ 02.04.2022 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਫਆਈਆਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(4) ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

(5) ਮੰਨਿਆ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੀਐਸਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਚੱਲੇਗਾ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਜੈਨ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 07.06.2019 ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਸੈਟਰਲ ਜੀਐਸਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰੇਟ, ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿੱਲਾਂ/ਚੈਕਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਸੂਰਜ ਰਬੜ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਸਟੇਟਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਸਰਜ਼ ਜੈਨ ਟਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਜੀਐਸਟੀ ਵਿਭਾਗ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਸੂਰਜ ਰਬੜ ਇੰਡਸ ਨੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ, ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੀ.ਐੱਸ.ਟੀ. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਫਰਮ 'ਤੇ ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ।

(6) ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ¹ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ:-

“13. ਬਿੰਦੂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ

ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਡ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਥੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

i) ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਗੜੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਵਿਵਾਦ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ;

ii) ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ, ਡਕੈਤੀ, ਆਦਿ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ;

iii) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ;

iv) ਧਾਰਾ 307 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ 307 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਤੇ/ਜਾਂ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਆਦਿ ਜੋ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਲਈ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜੋ ਜੇਕਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 307 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ, ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ/ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਅੰਗਾਂ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਣ

ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਆਦਿ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ/ਚਾਰਜ ਫ਼੍ਰੇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਸਰਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 29.6 ਅਤੇ 29.7 ਵਿਚਲੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰਤਾ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

v) ਸੀਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜੋ ਕਿ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਪੀੜਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ/ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਵਿਹਾਰ, ਅਰਥਾਤ, ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਭਗੌੜਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਉਂ ਭਗੌੜਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਆਦਿ।

ਆਹੀਰ @ ਪਰਬਤਭਾਈ ਭੀਮਸਿੰਘਭਾਈ ਕਰਮੂਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਐਨਆਰ², ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

“15. ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤ ਜੋ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:

(i) ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਨਵੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ;

(ii) ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ. ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973. ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਅੰਕਗਣਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਜੁਰਮ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਉਂਡੇਬਲ ਹੋਵੇ।

(iii) ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ;

(iv) ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਭਰਪੂਰਤਾ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; (i) ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ (ii) ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ;

(v) ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ;

(vi) ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਨਸਿਕ ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਕਤਲ, ਬਲਾਤਕਾਰ ਅਤੇ ਡਕੈਤੀ ਵਰਗੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਝਗੜੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪਰ ਸਮਾਜ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ ਓਵਰਰਾਈਡ ਤੱਤ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ;

(vii) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੱਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ;

(viii) ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਵਪਾਰਕ, ਵਿੱਤੀ, ਵਪਾਰਕ, ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਫਲੇਵਰ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਚਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ;

(ix) ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੁਰ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ

ਨਾਲ ਜ਼ਲਮ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(x) ਪ੍ਰਸਤਾਵ (viii) ਅਤੇ

(ix) ਉੱਪਰ। ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਨਿਜੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧੀ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਕੁਕਰਮ ਦੇ ਸਮਾਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਤੋਲਣਗੇ।

16. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋ ਅਹਿਮ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦਾ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਭਗੋੜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 70 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਹਨ, ਜੋ ਚਾਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਨਿਰਣਾ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਪਾਰਸਲ ਹੜਪਣ ਲਈ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਢੰਗ-ਤਰੀਕੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜਾਅਲੀ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਾਪਾਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਬਰ-ਜਨਾਹ, ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਟੀਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਉੱਥੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਏ. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ

ਹਾਈ ਕੋਰਟ. ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਦੋ ਲੜਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ, ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ, ਰਜਿਸਟਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ

ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਜਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਜਾਂ ਦੀਵਾਨੀ ਝਗੜਿਆਂ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਿਕ ਹਿੱਸੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 384, 467, 468, 471, 120 ਬੀ ਅਤੇ 506(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜੁਰਮ ਨਾ ਸਿਰਫ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਪਸੀ ਝਗੜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਬਲਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਚੋਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਤੱਤ ਵੀ ਹੈ। 'ਰਾਜ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਸੁਪਰਾ)' ਅਤੇ 'ਪਰਬਤਭਾਈ ਆਰੀਰ @ ਪਰਬਤਭਾਈ ਭੀਮਸਿੰਘਭਾਈ ਕਰਮੂਰ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.' ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ। (*supra*), ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਆਦਿ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਾਂਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ

(8) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(9) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਗੇ।

ਰਿਤਬੰਸ਼ਰਾ ਰਿਸ਼ੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ